

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE
ZACHODNIOPOMORSKIM
W 2007 ROKU**

Wstęp	3
Rola i znaczenie monitoringu	4
Uwagi metodologiczne	6
Podstawowe definicje	7
Źródła informacji	7
Sytuacja na zachodniopomorskim rynku pracy w 2007 roku	8
Rynek wewnętrzny województwa zachodniopomorskiego	8
Liczba bezrobotnych w województwie i powiatach	9
Analiza bezrobocia według zawodów	16
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	19
Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	20
Analiza ofert pracy według zawodów	22
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2007 roku	26
Zawody deficytowe	28
Zawody zrównoważone	32
Zawody nadwyżkowe	33
Wnioski - Województwo Zachodniopomorskie	36

Wstęp

Instytucje przeciwdziałające bezrobociu z całą pewnością wykorzystują wszystkie środki, którymi dysponują by przeciwdziałać skutkom bezrobocia. Jednakże samo przeciwdziałanie nie jest jedyną słuszną drogą do wyeliminowania „choroby cywilizacji”. Daje się zauważyć, możliwość ingerencji w wykształcenie przyszłych młodych osób, które dopiero wejdą na rynek pracy. I w tej przestrzeni należy szukać skutecznego sposobu przeciwdziałania bezrobociu, już w okresie samego kształcenia młodej osoby, gdy nie zawsze świadomie wybiera tą czy inną szkołę, ten czy inny kierunek kształcenia. Do priorytetowych zadań instytucji zajmujących się problematyką rynku pracy należy skuteczne prognozowanie zawodów przyszłościowych i wskazywanie na te dziedziny, w których należy, co najmniej zmniejszyć ilość uczącej się młodzieży lub całkowicie zmienić kierunki kształcenia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie za jeden z najistotniejszych kierunków badania rynku uznał systematyczną obserwację wojewódzkiego rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Rozpoczęto bieżącą koordynację szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, a także diagnozowanie aktualnej sytuacji bezrobocia w województwie zachodniopomorskim oraz określenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy, a zatem podjęto próbę stworzenia swoistego narzędzia służącego określaniu zawodów mających tendencję rozwoju oraz zanikających na rynku pracy, a także tych, których podaż równoważy się popytem.

Rola i znaczenie monitoringu

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na¹:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ponadto informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowych urzędów pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie w zakresie programów specjalnych i aktywizacji absolwentów,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,

¹ Zalecenia Metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2003r., s. 8-9.

- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- stworzenia praktycznego systemu wymiany informacji o wzajemnych powiązaniach zachodzących pomiędzy potrzebami rynku pracy i systemem edukacyjnym, tak dla instytucji rynku pracy, jak instytucji edukacyjnych,
- usprawnienia pośrednictwa pracy poprzez dostarczanie informacji zawodoznawczych charakteryzujących stan ewolucję rynków zatrudnienia (ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych) w środowiskach lokalnych,
- stworzenia podstaw do dyskusji o korekcie kierunków struktury i treści kształcenia zgodnie z wymogami poszczególnych rynków pracy,
- uświadomienia pracownikom instytucji rynku pracy skali niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy,
- wyposażenia przedstawicieli instytucji edukacyjnych w wiedzę o stanie i ewolucji rynku pracy w województwie i (odpowiednim) powiecie,
- podniesienia wiedzy przedstawicieli instytucji edukacyjnych o procesie dostosowania edukacji do wymagań wojewódzkiego i powiatowego rynku zatrudnienia,
- uzyskania przez przedstawicieli instytucji edukacyjnych wiedzy niezbędnej do prowadzenia bieżącej koordynacji edukacji z zatrudnieniem,
- podniesienia świadomości przedstawicieli instytucji zajmujących się rynkiem pracy i rynkiem edukacyjnym o konieczności prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie i powiatowe urzędy pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych oraz placówki naukowo – badawcze,
- zainteresowane lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu województwa zachodniopomorskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,

- Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, w tym Międzyresortowy Zespół do Prognozowania Popytu na Pracę
- Instytucje szkoleniowe.

Uwagi metodologiczne

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy w 2007 roku, uzyskane z powiatowych urzędów pracy województwa zachodniopomorskiego, opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą od 1 stycznia 2005 roku klasyfikacją wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. (Dz. U Nr 265, poz. 2644) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U Nr 106 poz. 728). Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Monitoring dotyczy 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 387 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1636 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono także poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

W nowej wersji klasyfikacji dokonano zmiany polegające na: wprowadzeniu grup obejmujących zawody funkcjonujące w siłach zbrojnych, zmniejszeniu liczby zawodów i specjalności, wprowadzeniu nowych zawodów dotychczas w niej niewystępujących, zmianie grupowania zawodów w niektórych obszarach, skróceniu kodu grup elementarnych z pięciocyfrowego na czterocyfrowy oraz kodu zawodów z siedmiocyfrowego na sześciocyfrowy. W wyniku przeprowadzonych zmian struktura klasyfikacji obejmuje obecnie 10 grup

wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności wobec 2 408 w wersji przed zmianami.

Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Dla potrzeb opracowania wykorzystano także zalecenia metodologiczne Krajowego Urzędu Pracy sporządzone na podstawie projektu prof. M. Kabaja zawartego w publikacji Strategie i pogramy przeciwdziałania bezrobociu.

Podstawowe definicje²

- 1) Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- 2) Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- 3) Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji³

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- 1) Dane zgromadzone w powiatowych urzędach pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

² Tamże s.6.

³ Tamże s.6-7.

- 2) Informacje oparte na badaniach sondażowych w zakładach pracy dotyczących obecnego stanu zatrudnienia oraz przewidywanych przyjęć i zwolnień pracowników według zawodów w ciągu najbliższego roku.
- 3) Informacje oparte na badaniach sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

Zakłada się, że w dalszej perspektywie prac nad monitoringiem zakres gromadzonej informacji ulegnie rozszerzeniu o:

1. Informacje prasowe o ofertach zatrudnienia według zawodów.
2. Informacje oparte na badaniach losów absolwentów szkół.

W celu zbadania sytuacji na rynku pracy poszczególnych grup zawodowych posłużono się informacjami dotyczącymi stanu bezrobocia na koniec 2007 roku (Sprawozdanie MPiPS-01) oraz informacjami o ofertach pracy pozyskanych przez urzędy pracy w ciągu całego badanego okresu (Załącznik 2 i 3 do Sprawozdania MPiPS-01).

Sytuacja na zachodniopomorskim rynku pracy w 2007 roku

Rynek wewnętrzny województwa zachodniopomorskiego

W końcu grudnia 2007 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 210,8 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj. o 0,6 % więcej niż w końcu 2006 r. (wobec wzrostu o 1,3 % przed rokiem).

Liczba jednostek sektora prywatnego wyniosła 202,2 tys. i zwiększyła się o 0,6 % (przed rokiem o 1,2 %), natomiast sektora publicznego – 8,5 tys., tj. o 0,4 % więcej (o 2,9 % w 2006 r.).

W dalszym ciągu największy udział w podmiotach gospodarki narodowej ogółem notowano w sekcji: handel i naprawy (28,4 %), obsługa nieruchomości i firm (18,0 %) oraz budownictwo (11,2 %), najniższy natomiast – w administracji publicznej i obronie narodowej (0,5 %), edukacji (2,1 %) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie; rybactwie (2,9 %).

Podobnie jak w latach poprzednich, wśród podmiotów wpisanych do rejestru REGON, dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiące na koniec 2007 r. 77,8 % całej zbiorowości. Największy wzrost liczby zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wystąpił w budownictwie (o 7,1 %), największy spadek natomiast w obsłudze nieruchomości i firm (o 4,9 %). Osoby fizyczne prowadziły działalność gospodarczą głównie w zakresie: handlu i napraw (30,6 %), obsługi nieruchomości i firm (14,3 %), budownictwa (12,7 %) oraz przemysłu (8,8 %).

Liczba bezrobotnych w województwie i powiatach

Rok 2007 zakończył się, w skali województwa, ogólną liczbą 103 241 zarejestrowanych osób pozostających bez pracy oraz stopą bezrobocia na poziomie 16,6 %. Był to jednocześnie rok, w którym spadek bezrobocia wyraźnie przybrał na sile w stosunku do lat ubiegłych, co jest szczególnie widoczne w drugiej połowie roku. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego (grudzień 2006) spadek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy wyniósł, ponad 35 tys.

Liczba bezrobotnych w 2007 roku systematycznie malała we wszystkich regionach Polski. Największe spadki zaobserwowano w województwach: wielkopolskim (33,3%), dolnośląskim (31,3%) i pomorskim (31,0%). Województwo zachodniopomorskie sklasyfikowano na siódmym miejscu pod względem spadku liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku. Najmniejsze z nich odnotowano w trzech województwach: podkarpackim, świętokrzyskim i lubelskim.

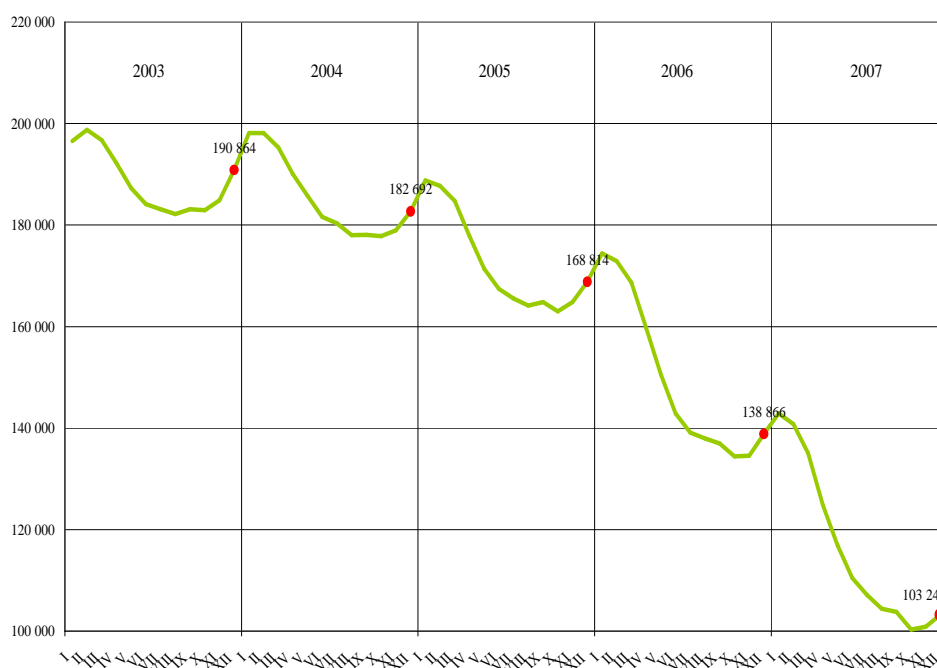
Spadek liczby bezrobotnych w kraju ma swoje odzwierciedlenie zarówno w województwach jak i w powiatach. Pozytywnym zjawiskiem w 2007 roku był spadek liczby osób pozostających poza zatrudnieniem w porównaniu z początkiem roku we wszystkich powiatach województwa zachodniopomorskiego.

O ponad 25% spadła liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w końcu roku 2007 w porównaniu z początkiem roku. W czterech powiatach odnotowano spadki liczby bezrobotnych powyżej wartości dla województwa (25,7%) i są to powiaty: Miasto Szczecin (46,8%), powiat sławieński (34,3%), Miasto Świnoujście (28,8%) i Miasto Koszalin (25,8%). Dwa powiaty charakteryzował dość

niski spadek liczby bezrobotnych w ciągu ubiegłego roku: powiat białogardzki (11,6%) oraz powiat choszczeński (14,9%).

Niewątpliwie czynnikami wpływającymi na ten stan rzeczy są: migracja zarobkowa, wzrost PKB, efektywne wykorzystanie środków finansowych z EFS, wzrost ofert pracy. Pomimo tak wielu czynników wpływających na dynamikę bezrobocia zachodniopomorski rynek pracy nadal cechuje sezonowość. Poniższy wykres wyraźnie wskazuje tę cechę zachodniopomorskiego rynku pracy.

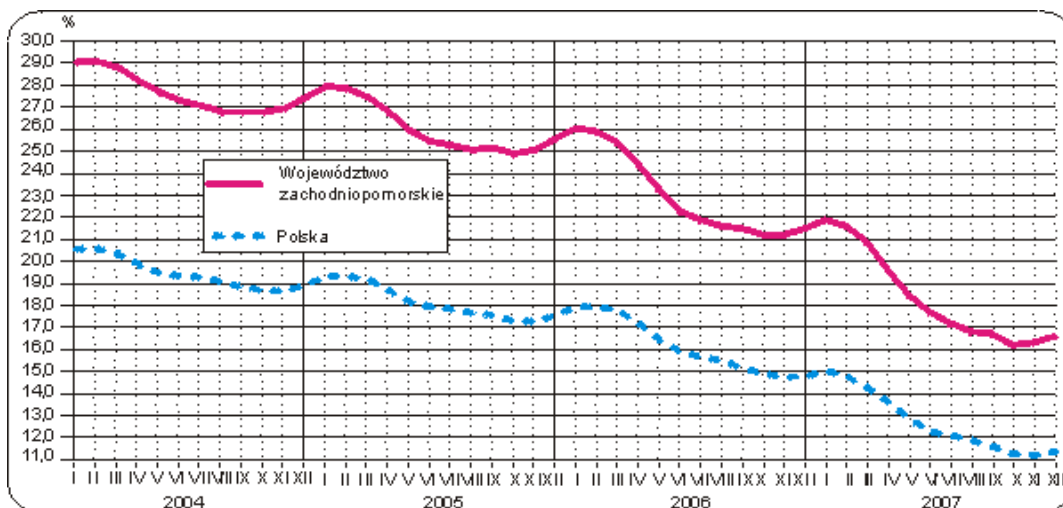
Wykres 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003-2007

Źródło: Sprawozdanie MGIPS-01, MGIP-01, MPiPS-01

Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2007 r. wyniosła 16,6% i była wyższa o 0,3 pkt niż przed miesiącem. W ujęciu rocznym notowano większy niż w roku poprzednim jej spadek (o 4,9 pkt), podczas gdy w kraju wskaźnik ten zmniejszył się o 3,4 pkt do poziomu 11,4%.

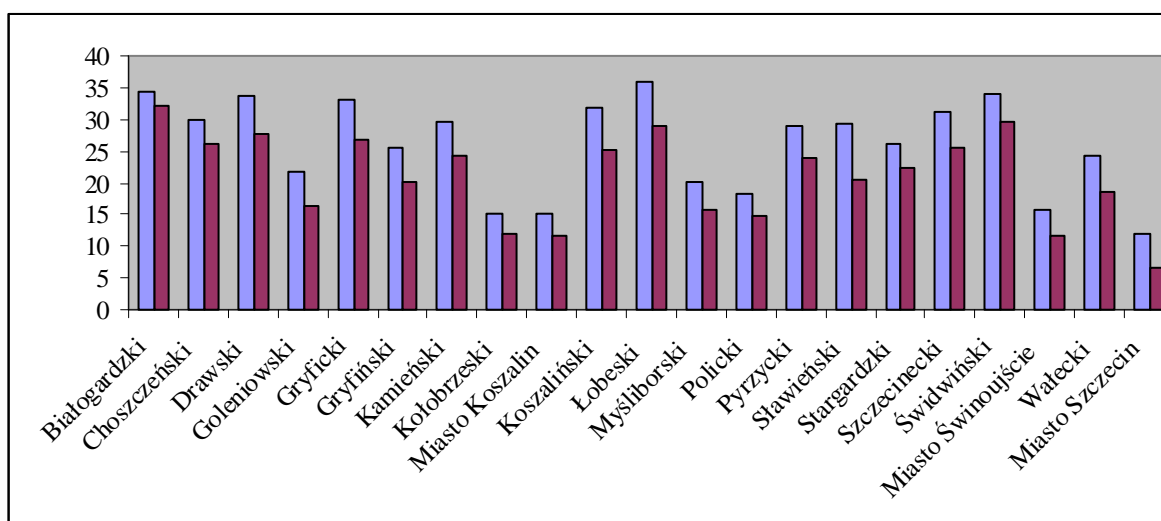
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim i w Polsce w latach 2004-2007

Źródło: www.stat.gov.pl

W analogicznym okresie 2006 roku stopa bezrobocia wynosiła 21,7% co daje w odniesieniu do roku 2007 spadek stopy bezrobocia o – 5,1 punktu procentowego. Spadek stopy bezrobocia widoczny jest również w powiatach województwa zachodniopomorskiego, jest on przedstawiony na poniższym wykresie.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego w latach 2006-2007

Źródło: Sprawozdanie MGIP-01, MPiPS-01

Mapa 1. Spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku w województwach

Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku w końcu 2007 roku wyniosła 17 541 osób, udział osób pobierających zasiłek do ogółu bezrobotnych wyniósł 17,0%. Powiatami o największym udziale osób pobierających zasiłek były: świdwiński (23,6%) drawski (23,4%) i koszaliński (22,2%). Powiatem, w którym odnotowano najmniejszy udział bezrobotnych pobierających zasiłek był powiat policki 9,8%.

Tabela 1. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2006-2007

	2006r.				2007r.				Różnica	
	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Udział w ogółem %	Kobiety	Udział w ogółem %	Ogółem	Kobiety
Ogółem	138 866	100,00%	78 546	56,6%	103 241	100,0%	61 556	59,6%	-35 625	-16 990
z prawem do zasiłku	22 400	16,1%	10 283	7,4%	17 541	17,0%	9 040	8,8%	-4 859	-1 243
Zamieszkali na wsi	56 822	40,9%	32 341	23,3%	45 111	43,7%	27 390	26,5%	-11 711	-4 951
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	3 928	2,8%	2 631	1,9%	2 946	2,9%	2 010	1,9%	-982	-621
Cudzoziemcy	49	0,0%	30	0,0%	50	0,0%	35	0,0%	1	5
Do 25 roku życia	25 385	18,3%	14 579	10,5%	17 871	17,3%	11 152	10,8%	-7 514	-3 427
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	994	0,7%	703	0,5%	796	0,8%	543	0,5%	-198	-160
Długotrwale bezrobotne	92 169	66,4%	55 212	39,8%	64 309	62,3%	40 841	39,6%	-27 860	-14 371
Powyżej 50 roku życia	29 488	21,2%	13 217	9,5%	24 901	24,1%	11 495	11,1%	-4 587	-1 722
Bez kwalifikacji zawodowych	45 315	32,6%	27 926	20,1%	34 078	33,0%	22 117	21,4%	-11 237	-5 809
Samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	9 413	6,8%	8 696	6,3%	8 192	7,9%	7 724	7,5%	-1 221	-972
Niepełnosprawni	2 706	1,9%	1 354	1,0%	2 841	2,8%	1 472	1,4%	135	118

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi 2007 roku, stanowiły 43,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych (45 111 osób). W porównaniu z rokiem 2006 w tej kategorii odnotowano spadek liczby

bezrobotnych o 11 711 osób.

Osoby zarejestrowane w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią 2,9% ogólnej liczby bezrobotnych, tj. 2 946 osób, w tym 2 010 kobiet. W porównaniu z końcem 2006 roku nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 982 osoby.

W 2007 roku największym udziałem osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły do ogółem bezrobotnych charakteryzował się powiat myśliborski – 4,9%. Najmniej osób z tej kategorii odnotowano w powiecie sławieńskim – 1,8%.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, tj. osób pozostających w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy w końcu 2007 roku wyniosła 64 309 osób (62,3% ogólnej liczby bezrobotnych). W stosunku do roku 2006 nastąpił spadek w tej kategorii o 27 860 osób.

Kwestia długotrwałego bezrobocia jest dużym problemem społecznym, bowiem osoby z tej grupy są w najwyższym stopniu zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego pozostawania bez pracy. Osoby, które pozostają „krótko” bezrobotnymi mają większe szanse na znalezienie pracy niż osoby długotrwale poszukujące pracy.

Kategoria osób powyżej 50 roku życia jest kolejną istotną grupą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby z grupy powyżej 50 roku życia stanowią 24,1% (tj. 24 901 osób) ogólnej liczby bezrobotnych. W 2007 roku procentowy udział tej grupy w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 2,9%. W roku 2006 wskaźnik ten wynosił 21,2%.

W porównaniu z rokiem 2006 nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w kategorii „50+” o ponad 4,5 tys. osób. Pomimo spadku tej liczby mężczyźni nadal stanowią większość w omawianej kategorii. W 2006 roku było ich 55,2% (kobiet 44,8%), a w roku 2007 - 53,8% (kobiet 46,2%).

Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły w 2007r. - 33,0% (34 078 osób) ogólnej liczby bezrobotnych, z czego 22 117 to kobiety. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek liczby osób niewykwalifikowanych o 5 809 osób.

Osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia stanowiły w końcu 2007 roku 7,9% ogólnej liczby bezrobotnych. W przeważającej części były to kobiety, które

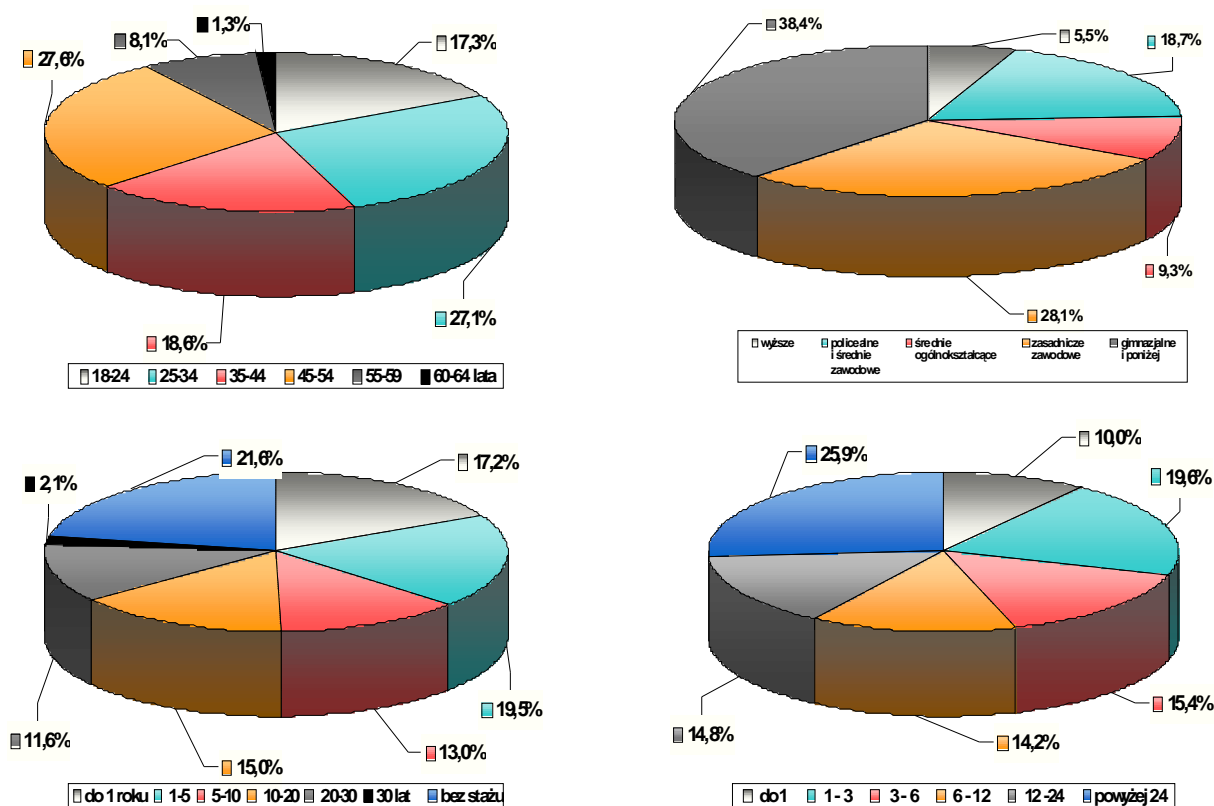
stanowiły 94,2% ogólnej liczby w tej kategorii. W tej grupie spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku wyniósł 972 osoby.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem kształtowała się na poziomie 2 841 osób, stanowiło to 2,8% ogółu bezrobotnych w województwie.

Struktura bezrobocia

Szczegółowy obraz bezrobocia rejestrowanego w województwie prezentuje struktura osób bezrobotnych według wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy.

Wykres 4. Struktura osób bezrobotnych wg wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 1

Analizując strukturę bezrobocia województwa zachodniopomorskiego w 2007r. według wieku,

największą grupę osób bezrobotnych reprezentowały osoby w przedziale wiekowym 45-54 lata. Stanowiły one 27,6% ogółu bezrobotnych. Na drugiej pozycji uplasowała się kategoria osób w wieku 25-34 lata - 27,1%.

Następnie według kolejności w poszczególnych kategoriach wiekowych odsetek bezrobotnych kształtował się następująco: 35-44 lata na poziomie 18,6%; 18-24 lata – 17,3%. Dwoma zdecydowanie najmniejszymi grupami były osoby w wieku od 55 do 59 lat (tj. 8,1%) i osoby sklasyfikowane w kategorii 60-64 lata, które stanowiły 1,3% ogólnej liczby bezrobotnych.

W strukturze osób pozostających poza zatrudnieniem według wykształcenia, można zauważyć, że największą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym; jest to ponad 38,4% ogólnej liczby bezrobotnych. Kolejną znaczną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,1%). Pozostałe grupy stanowią razem jedną trzecią ogólnej liczby bezrobotnych i są to osoby z wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 18,7%; średnim ogólnokształcącym – 9,3% oraz osoby legitymujące się wyższym wykształceniem – 5,5%.

Analizując dane dotyczące podziału liczby bezrobotnych według stażu pracy można zaobserwować znaczny udział osób w grupie bez stażu (21,6 %), ze stażem do 1 roku (17,2%) i od 1 do 5 lat stażu (19,5%). Prawie 39% ogółu bezrobotnych stanowili bezrobotni z dwóch wymienionych grup (bez stażu i do 1 roku). Może to oznaczać, że dużą grupę bezrobotnych stanowią absolwenci i młode osoby z niewielkim stażem pracy.

W roku 2007 struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy przedstawiała się następująco: osoby zarejestrowane jako bezrobotne figurujące w rejestrach powyżej 12 miesięcy stanowiły w województwie zachodniopomorskim ponad 40,7% ogólnej liczby osób bezrobotnych. W kategorii od 12 do 24 miesięcy udział wynosił 14,8% ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast w kategorii powyżej 24 miesięcy pozostawania bez pracy odnotowano 25,9% ogółu bezrobotnych. Kolejne wyróżnione kategorie to: od 1 do 3 miesięcy ponad 19,6%; od 3 do 6 miesięcy - 15,4%; od 6 do 12 miesięcy ponad 14,2% i do 1 miesiąca - 10,0%.

Analiza bezrobocia według zawodów

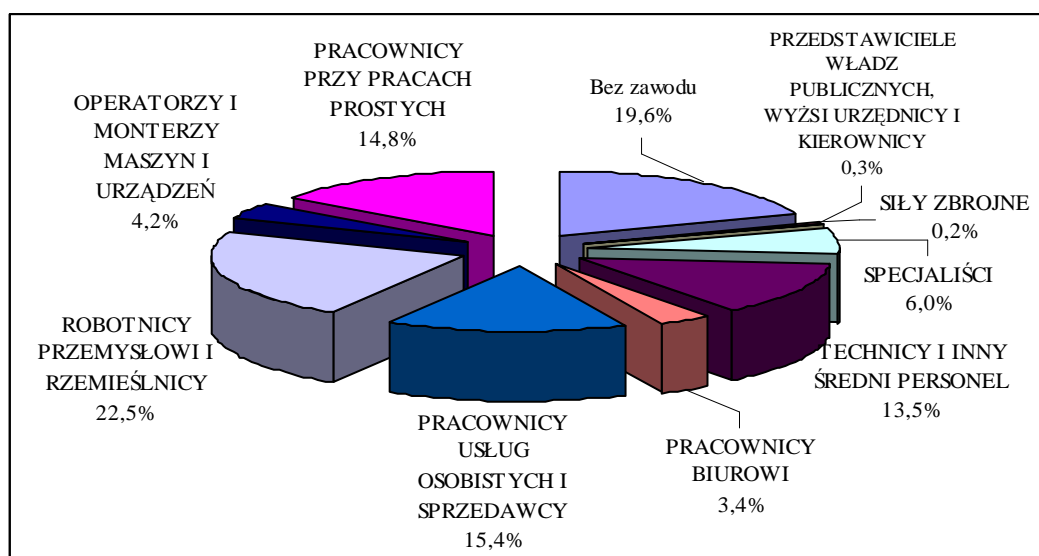
W omawianym okresie zachodniopomorski rynek pracy kształtowany był przez wiele korzystnych zjawisk, w tym m.in. ożywienie gospodarcze oraz wzrost liczby ofert pracy oraz wzmożoną aktywność działań służb zatrudnienia w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Tabela 2. Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Liczba bezrobotnych		Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku
		ogółem	kobiety	
01	02	03	04	13
0	SIŁY ZBROJNE	217	0	404
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	324	165	274
2	SPECJALIŚCI	5 908	4 294	3 680
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	13 370	8 957	6 736
4	PRACOWNICY BIUROWI	3 354	2 852	8 476
5	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	15 250	13 742	9 625
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	4 449	2 819	594
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	22 248	6 439	15 932
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4 174	1 236	5 483
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	14 603	8 634	22 383
000000	Bez zawodu	19 344	12 418	17
	Razem	103241	61556	73 604

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 3

Wykres 5. Ilość bezrobotnych według grup zawodowych w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku

Źródło: MPiPS-01 załącznik nr 3

Na koniec grudnia 2007 roku najmniejszą grupą zawodową na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim były osoby bezrobotne posiadające zawody mieszczące się w dwóch wielkich grupach zawodowych:

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) - 324 osoby (0,3% ogólnej liczby bezrobotnych) i Siły zbrojne (0) - 217 osób (0,4% ogółu).

We wszystkich wielkich grupach zawodowych odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych porównaniu z grudniem 2007 roku, a w szczególności:

- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) – 324 osoby w tym 165 kobiet, nastąpił spadek o 117 osób.
- Specjaliści (2) – 5 908 osób (6% ogółu) nastąpił spadek o 435 osób (tj. 6,0%) kobiety w tej grupie stanowią ponad 73%;
- Technicy i inny średni personel (3) – 13 370 osób (13% ogółu) odnotowano spadek o 4 089 osób (tj. 10,5%), kobiety stanowią 67,0% tej kategorii;
- Pracownicy biurowi (4) – 3 354 osoby (3% ogółu) nastąpił spadek o 1 709 osób (tj. 16,8%), kobiety w tej grupie stanowią zdecydowana większość 85%;
- Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5) – 15 250 osób (15% ogółu) w tym 13 742 kobiety (90,0% tej grupy), spadek liczby osób bezrobotnych w tej grupie wyniósł 5 319 osób (tj. 13,6%);
- Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) – 4 449 osób (4%) nastąpił spadek o 1 415 osób (tj. 18,4%), kobiety stanowią 63,0% (2 189 osób);
- Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) – 22 248 osób (22% ogółu), kobiety stanowią 29,0% (6 439 osób), odnotowano spadek o 9 896 osób (tj. 20,3%);

- Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8) – 4 174 osoby (4% ogółu), kobiety stanowią 30,0% (1 236 osób) i odnotowano spadek o 1 805 osób (tj. 19,3%);
- Pracownicy przy pracach prostych (9) – 14 603 osoby (14%ogółu) kobiety stanowią 59,0% (8 634 osoby), zanotowano spadek liczby osób bezrobotnych o 5 568 osób (tj. 15,2%).

Tabela 3. Liczba bezrobotnych według zawodów i specjalności w 2007 roku w województwie zachodniopomorskim.

Bezrobotni według zawodów i specjalności w 2007 roku w województwie zachodniopomorskim	Ogółem	Kobiety	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku
Bez zawodu	35111	18812	17
Sprzedawca	10648	9690	4511
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	4200	3550	137
Ślusarz	3582	60	577
Robotnik gospodarczy	3482	1440	9073
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3298	1775	1478
Kucharz	3204	2226	994
Mechanik samochodów osobowych	2626	4	377
Murarz	2595	10	1113
Ekonomista	2541	1899	79
Krawiec	1941	1899	184
Technik mechanik	1818	66	45
Robotnik budowlany	1743	33	2610
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	1664	1192	16
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	1576	1357	4620
Szwaczka	1531	1521	947
Technik rolnik	1494	1016	4
Sprzątaczką	1443	1420	1908

Źródło: MPiPS-01 załącznik nr 3

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Pod koniec 2007 roku odnotowano 14 001 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 9 166 kobiet.

Tabela 4. Bezrobotni absolwenci według zawodów i specjalności w 2007 roku w województwie zachodniopomorskim

Bezrobotni absolwenci według zawodów i specjalności w 2007 roku w województwie zachodniopomorskim	Ogółem	Kobiety
Bez zawodu	4511	3108
Ekonomista	772	606
Sprzedawca	520	458
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	410	357
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	358	281
Kucharz małej gastronomii	304	172
Pedagog	227	201
Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	198	151
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	188	126
Technik mechanik	172	2
Socjolog	155	135
Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	142	114
Specjalista administracji publicznej	128	103
Mechanik samochodów osobowych	126	1
Politolog	124	61
Technik budownictwa	122	36
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	116	100
Inżynier transportu [logistik]	107	60

Źródło: MPiPS-01 załącznik nr 3

Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy

Pod koniec 2007 roku odnotowano 33 008 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tym 20 742 kobiet.

Mimo spadku ogólnej liczby bezrobotnych udział osób w tej grupie nadal jest znaczący. Problem długotrwałego bezrobocia wysuwa się na pierwszy plan, wskazując instytucjom przeciwdziałającym skutkom bezrobocia, na, które grupy społeczne należałoby zwrócić szczególną uwagę.

Tu zasługują na uwagę instytucje, które mają za zadanie identyfikować, docierać do jednostek, które straciły wiarę w szybki lub jakkolwiek powrót na rynek pracy. Mamy tu na myśli przede wszystkim Kluby Pracy, które działają w zasadzie we wszystkich powiatach.

Wielki wpływ na udzielanie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej mają dwa wydziały Wojewódzkiego Urzędu Pracy tj. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie i oddział zamiejscowy w Koszalinie.

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim w 2007 roku

Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim	Ogółem	Kobiety
Sprzedawca	3798	3582
Bez zawodu	2243	1408
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1531	1021
Robotnik gospodarczy	1206	622
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	852	800
Sprzątaczką	756	751
Kucharz	730	663
Ślusarz	690	31
Krawiec	660	651
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	623	578
Szwaczka	623	621
Murarz	608	6
Technik rolnik	446	363
Robotnik budowlany	440	17
Mechanik samochodów osobowych	367	6
Robotnik leśny	363	171
Kelner	352	335
Ekonomista	344	283
Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	344	242
Robotnik placowy	324	148
Dozorca	300	198
Pomoc kuchenna	282	270
Technik mechanik	273	27

Źródło: MPiPS-01 załącznik nr 3

Zawód sprzedawca pojawia się we wszystkich zestawieniach na jednym z pierwszych miejsc, przyczyną tego wydaje się być to, że zawód ten nie wymaga bardzo dużego doświadczenia zawodowego ani kwalifikacji.

Analiza bezrobocia według PKD

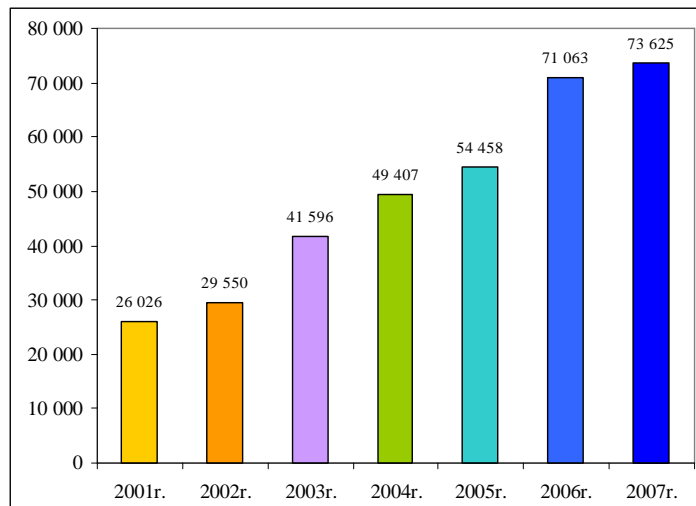
W poszczególnych sekcjach PKD odnotowano (stan na 31 grudzień 2007 r.):

- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo - 7560 osób i 2324 ofert pracy.
- Rybactwo – 518 osób i 161 ofert pracy.
- Górnictwo – 204 osoby i 141 ofert pracy.
- Przetwórstwo przemysłowe – 24 199 osób bezrobotnych i 15 773 oferty pracy.
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – 890 osób i 581 ofert pracy.
- Budownictwo – 8 914 osób bezrobotnych i 6 264 oferty pracy.
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 19 250 osób bezrobotnych i 10 753 oferty pracy.
- Hotele i restauracje – 5 883 osoby bezrobotne i 3 672 oferty pracy.
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność – 3 869 osób bezrobotnych i 3 108 ofert pracy.
- Pośrednictwo finansowe - 864 osoby bezrobotne i 1 447 ofert pracy.
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 5 982 osoby bezrobotne i 7 190 ofert pracy.
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 11 185 osób bezrobotnych i 12 270 ofert pracy.
- Edukacja – 2 345 osób bezrobotnych i 2 531 ofert pracy.
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 3 612 osób bezrobotnych i 3 165 ofert pracy.
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 9 950 osób bezrobotnych i 4 211 ofert pracy.
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 316 osób bezrobotnych i 12 ofert pracy.
- Organizacje i zespoły eksterytorialne – 8 osoby bezrobotne i 1 oferta pracy.
- Działalność nie zidentyfikowana – 6 358 osób bezrobotnych, nie odnotowano żadnej oferty pracy.

Analiza ofert pracy według zawodów

Jednym z warunków, które powinny zaistnieć przy poprawie sytuacji na rynku pracy jest stały wzrost liczby oferowanych ofert pracy przez Powiatowe Urzędy Pracy. W województwie zachodniopomorskim od 2001 roku można zaobserwować wyraźny wzrost liczby ofert pracy. W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku Powiatowe Urzędy Pracy dysponowały 73 625 (źródło MPiPS-01) ofertami pracy. W całym 2007 roku tylko w dwóch miesiącach odnotowano nieznacznie mniejszą liczbę ofert pracy, w pozostałych miesiącach liczba ofert pracy znacznie przewyższała tą z roku poprzedniego.

Wykres. 6. Liczba ofert pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2001-2007

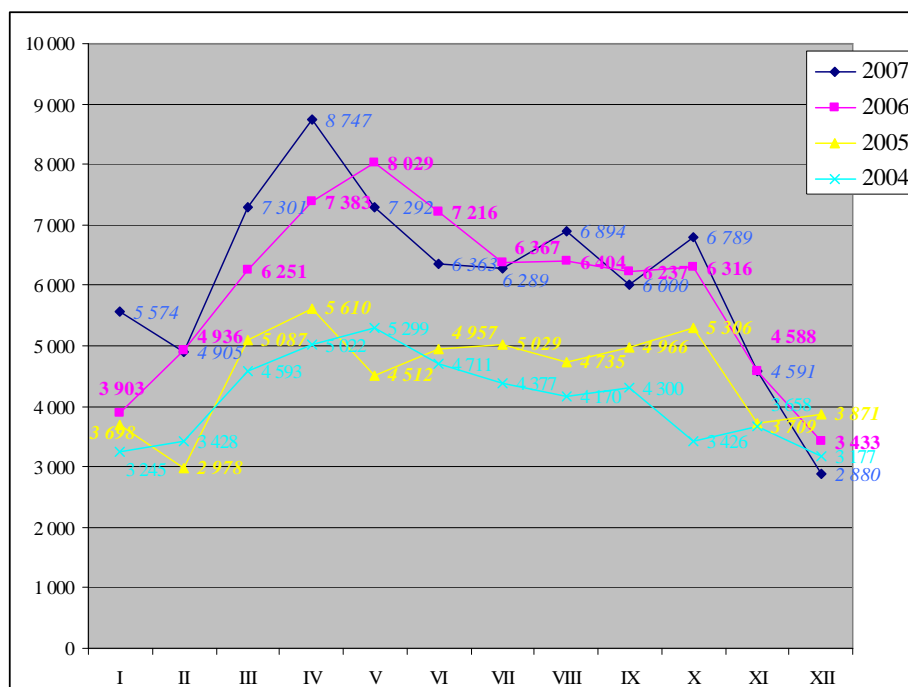

Źródło: MPiPS-01 załącznik nr 3

W kwietniu 2007 roku, Powiatowe Urzędy Pracy odnotowały rekordową ilość ofert pracy (8 747 ofert), natomiast w grudniu liczba ofert była rekordowo niska. Począwszy od marca do października 2007 roku liczba ofert pracy zgłaszanych, co miesiąc do PUP nie spadała poniżej 6 tysięcy. W latach 2006-2007 liczba zgłaszanych ofert pracy oscylowała na niemal takim samym poziomie.

Wielkość wzrostu ilości ofert pracy dysponowanymi przez urzędy pracy w poszczególnych miesiącach przedstawia wykres poniżej.

Wykres. 4. Liczba ofert pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2004-2007

Źródło: Sprawozdanie MPiPS -01 załącznik nr 3

Tabela 6. Oferty pracy w poszczególnych miesiącach 2007 roku

Liczba ofert pracy ogółem według powiatów												
Powiat	Miesiąc 2007r.											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Białogardzki	100	112	196	399	172	218	195	132	154	61	121	39
Choszczeński	154	244	231	211	174	108	203	137	204	143	62	49
Drawski	161	350	480	212	329	295	276	138	245	216	180	185
Goleniowski	450	215	411	487	412	321	521	678	638	280	229	199
Gryficki	149	136	234	739	273	278	226	134	189	222	152	113
Gryfiński	94	153	290	364	220	157	149	104	247	103	59	68
Kamieński	97	62	169	408	167	113	100	41	124	129	91	54
Kołobrzeski	286	272	589	604	430	431	437	500	434	330	290	235
Miasto Koszalin	197	164	214	271	304	439	374	221	206	394	318	225
Koszaliński	77	90	191	208	233	115	127	119	121	124	159	59
Łobeski	56	135	194	252	174	179	120	142	184	124	229	116
Myśliborski	255	223	321	528	407	322	265	337	320	255	235	102
Policki	117	171	187	201	153	144	192	465	316	304	164	105
Pyrzycki	160	125	199	425	185	127	143	245	176	51	52	42
Sławieński	244	227	372	385	349	305	262	240	439	466	205	50
Stargardzki	296	342	492	543	451	468	302	581	305	604	262	164
Szczecinecki	451	333	317	566	450	414	267	271	263	442	341	219
Świdwiński	329	251	210	273	228	202	191	105	193	272	137	80
Miasto Świnoujście	84	88	153	111	113	90	143	210	79	97	94	37
Wałecki	113	199	249	140	229	253	208	168	144	151	134	64
Miasto Szczecin	1 704	1 013	1 602	1 420	1 839	1 384	1 588	1 926	1 019	2 021	1 077	675
Zachodniopomorskie	5 574	4 905	7 301	8 747	7 292	6 363	6 289	6 894	6 000	6 789	4 591	2 880

Źródło: Sprawozdanie MPIP-01 załącznik nr 3

Liczba ofert pracy w porównaniu z 2006 rokiem wzrosła o 2 562 ofert. Największy wzrost ofert pracy oferowanych przez urzędy pracy nastąpił w powiatach: Mieście Szczecinie (wzrost o 1495 ofert), Mieście Koszalinie (wzrost o 1128 ofert), Polickim (wzrost o 453 oferty) i Sławieńskim (wzrost o 446 ofert).

Niezmiernie istotnym elementem jest liczba ofert pracy subsydiowanej, która stanowiła aż 27,93%(20 465) ogólnej liczby oferowanych ofert w 2007 roku. Liczba ofert pracy sezonowej wyniosła 2 5524 ofert.

Między innymi oferty pracy dotyczyły:

- staży – 9 463 oferty,
- miejsca przygotowania zawodowego – 4 694 ofert,
- prac społecznie użytecznych – 4 576 ofert,
- skierowanych dla osób niepełnosprawnych – 1 450 ofert,
- dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły – 282 oferty pracy

W 2007 roku najczęściej poszukiwane były osoby w następujących zawodach:

- Robotnik gospodarczy – 9073
- Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych] – 4620
- Sprzedawca – 4511
- Robotnik budowlany – 2610
- Sprzątaczką – 1908
- Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji] – 1794
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 1478
- Kierowca samochodu ciężarowego – 1144
- Murarz – 1113
- Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia] – 1083
- Magazynier – 1071
- Kelner – 1028
- Pomoc kuchenna – 1005
- Kucharz – 994
- Pakowacz – 969
- Szwaczka – 947
- Pozostali spawacze i pokrewni – 920
- Kasjer handlowy – 880
- Monter kadłubów okrętowych – 825
- Stolarz – 760
- Przetwórca ryb – 748
- Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 719
- Spawacz ręczny gazowy – 591
- Kierowca autobusu – 579
- Ślusarz – 577
- Opiekunka dziecięca – 564
- Kierowca samochodu osobowego – 540
- Księgowy [samodzielny] - 534

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2007 roku

Poniższa analiza dotyczyć będzie ofert pracy pozyskanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w przeciągu całego roku 2007 według wielkich grup zawodowych z uwzględnieniem charakterystycznych zawodów i specjalności ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty (T-I/W-10).

Dla wyróżnienia zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych posłużono się miernikiem (wskaźnikiem) intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$) wyliczanym według wzoru:

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$)

$$W_{n,l}^k = \frac{\overline{O}_l^k}{\overline{B}_l^k}$$

gdzie:

\overline{O}_l^k , \overline{B}_l^k są określone wzorami

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Na koniec roku 2007 w województwie zachodniopomorskim wyróżniono aż 6 dużych grup zawodowych charakteryzujących się wartością wskaźnika większą, niż 1,1, czyli dla przedziału zawodu deficytowego. Natomiast cztery grupy charakteryzowały się wartością wskaźnika dla przedziału zawodu zrównoważonego. Odnotowano 20 dużych grup o wartości wskaźnika, poniżej 0,9, czyli zawody nadwyżkowe.

Wśród zawodów deficytowych wyróżniono grupy zawodów:

1. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy (2,1795) – w porównaniu z analogicznym okresem roku 2006, grupa ta przeszła z zawodów zrównoważonych do deficytowych.
2. Pracownicy obsługi biurowej (2,0396) – podobnie jak w 2006 roku tak i teraz pozostaje w grupie zawodów deficytowych (umocnienie wartości wskaźnika o 0,6545).
3. Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi (2,0077) – w porównaniu z końcem 2006 roku pozostaje w grupie zawodów deficytowych (umocnienie wartości wskaźnika o 0,7603).
4. Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (1,6393) – tak samo jak w poprzednich dwóch przypadkach grupa ta w porównaniu z analogicznym okresem roku 2006 pozostaje wśród zawodów deficytowych (umocnienie wartości wskaźnika o 0,2950).
5. Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (1,3583) – w porównaniu z rokiem 2006 grupa ta pozostaje w zawodach deficytowych (spadek wartości wskaźnika o – 0,2950).
6. Specjaliści szkolnictwa (1,1302)- w porównaniu rok do roku grupa tych zawodów przeszła z zawodów zrównoważonych do deficytowych.

W porównaniu z końcem 2006 roku w bieżącym roku zwiększyła się liczba zawodów deficytowych.

Wśród zawodów zrównoważonych wyróżniono grupy zawodów:

1. Kierowcy i operatorzy pojazdów (1,069) – w przeciągu dwunastu miesięcy grupa ta przeszła z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych.
2. Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (1,018) – również ta grupa awansowała z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych.
3. Operatorzy i monterzy maszyn (0,9971) – ta grupa także przeszła z zawodów nadwyżkowych do zrównoważonych.
4. Kierownicy dużych i średnich organizacji (0,928) – grupa ta tak samo jak pod koniec 2006 roku znajduje się wśród zawodów zrównoważonych.

Wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniono 20 dużych grup zawodów. W porównaniu z rokiem ubiegłym (grudzień 2006) pula zawodów nadwyżkowych zmniejszyła się o 3 grupy, które przeszły do kategorii zawodów zrównoważonych.

Zawody deficytowe

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawodem deficytowym nazywamy taki zawód, dla którego został wyliczony wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu i jest > od 1,1.

Tabela 7. Tabela 30 zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu

Kod zawodu	Nazwa zawodu	wskaźnik intensywności deficytu zawodu
"341504"	Telemarketer	158,5
"826503"	Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór	100
"932112"	Pomocnik ciastkarza	54
"347101"	Florysta	25
"826203"	Operator maszyn tkackich	23
"932114"	Pomocnik piekarza	21
"913208"	Szaleciarz	19
"311201"	Kosztorysant budowlany	17
"011101"	Żołnierz zawodowy	16,7917
"235902"	Nauczyciel konsultant	16
"344203"	Urzędnik podatkowy	16
"712904"	Monter rusztowań	16
"242901"	Asystent prawny	15,3333
"915103"	Dostawca potraw	15
"242905"	Referendarz sądowy	14,5
"235901"	Nauczyciel bibliotekarz	14
"921103"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	13,2083
"829103"	Operator urządzeń pakujących	12,4
"828501"	Monter mebli	12
"232122"	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	11
"241306"	Specjalista do spraw wynagrodzeń	11
"914202"	Operator myjni	10,2
"343107"	Sekretarz sądowy	9,8571
"825302"	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	9
"916202"	Zamiatacz	9
"243102"	Muzealnik	8,5
"341102"	Doradca inwestycyjny	8,5
"742101"	Impregnator drewna	8
"234104"	Nauczyciel upośledzonych umysłowo [oligofrenopedagog]	7,6667
"232117"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	7,4444
"241307"	Specjalista do spraw kadr	7,3333

W kategorii elementarnych grup zawodowych (4 cyfry kodu) odnotowano 93 zawody (w grudniu 2006 roku odnotowano 84 zawody), które zaliczyć można do zawodów deficytowych. Osiem z nich charakteryzują się najwyższą wartością **MAX**, i są to zawody:

- Meteorolodzy (2112)
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach usług osobistych, porządkowych i pokrewnych (1228)
- Planiści produkcyjni (4132)
- Kontrolerzy ruchu lotniczego i pokrewni (3144)
- Pracownicy lombardów (4216)
- Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy (3423)
- Monterzy wyrobów tekstylnych z tektury i pokrewnych materiałów (8286)
- Wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni (9153)

Pozostałe zawody deficytowe to:

- Urzędnicy do spraw podatków – 21,000
- Żołnierze zawodowi – 16,7017
- Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór – 13,1250
- Animatorzy kultury – 7,0000
- Operatorzy sprzętu komputerowego i pokrewni – 6,2222
- Monterzy wyrobów z drewna – 5,8333
- Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów – 5,2162
- Myjący pojazdy i szyby – 5,0000
- Operatorzy zautomatyzowanych i zrobotyzowanych linii produkcyjnych w przemyśle elektromaszynowym – 5,0000
- Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych, ceramicznych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 5,0000
- Nauczyciele szkół specjalnych - 4,5556
- Operatorzy urządzeń do produkcji papieru - 4,5385
- Operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni - 4,5000

- Pracownicy archiwów - 4,3333
- Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni – 4,1026
- Pracownicy bibliotek i informacji naukowej – 4,0270
- Specjaliści metod nauczania – 4,0000
- Rzeczoznawcy, taksatorzy i licytatorzy – 4,0000
- Kasjerzy i sprzedawcy biletów – 3,7085
- Spawacze i pokrewni – 3,4031
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych – 3,2105
- Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani - 2,9163
- Operatorzy wprowadzania danych - 2,8571
- Sekretarki - 2,8362
- Szklarze i pokrewni - 2,7917
- Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe - 2,7006
- Archiwiści i muzealnicy – 2,7000
- Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni – 2,6842
- Tynkarze i pokrewni – 2,6607
- Gospodarze budynków – 2,6790
- Recepcjoniści i rejestratorzy - 2,5309
- Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani - 2,4041
- Posadzkarze i pokrewni - 2,3628
- Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni - 2,3598
- Kodowacze i korektorzy - 2,2857
- Pośrednicy ubezpieczeniowi - 2,2750
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gastronomii, hotelarstwie i turystyce - 2,2000
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 2,195
- Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni – 2,1000
- Monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych – 2,0933
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowani – 2,0476
- Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani – 2,0114
- Inspektorzy budowlani, przeciwpożarowi i pokrewni – 2,0000

- Asystenci do spraw organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej*(zawód szkolny: Technik organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej - obejmuje grupę elementarną 3477) – 2,0000
- Kierowcy samochodów ciężarowych – 1,9188
- Farmaceuci – 1,8333
- Statystycy – 1,8333
- Krojczowie – 1,7826
- Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,7822
- Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy – 1,7500
- Pracownicy zakładów pogrzebowych – 1,7500
- Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni – 1,7368
- Specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,7244
- Magazynierzy i pokrewni – 1,6876
- Programiści – 1,6875
- Operatorzy wózków podnośnikowych – 1,6066
- Opiekunki dziecięce – 1,6026
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie – 1,600
- Gońcy, bagażowi i pokrewni – 1,5952
- Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni – 1,5794
- Księgowi – 1,5523
- Kierownicy działów badawczo-rozwojowych – 1,5000
- Monterzy wyrobów złożonych – 1,5000
- Operatorzy urządzeń do rozdrabniania, mieszania i granulowania chemikaliów – 1,5000
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 1,4974
- Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni – 1,4909
- Drukarze sitodrukowi i pokrewni – 1,4444
- Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej – 1,4199
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni – 1,3861
- Psycholodzy i pokrewni – 1,3714
- Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,3333
- Nauczyciele przedszkoli – 1,2927

- Operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego* (zawód szkolny: Operator urządzeń przemysłu szklarskiego - obejmuje grupę elementarną 8131) – 1,2857
- Dekarze – 1,2561
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym – 1,2500
- Doręczyciele pocztowi i pokrewni – 1,2449
- Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni – 1,2381
- Monterzy linii elektrycznych – 1,2317
- Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali – 1,2275
- Strażacy – 1,1765
- Monterzy systemów rurociągowych* (zawód szkolny: Monter systemów rurociągowych - obejmuje grupę elementarną 7138) – 1,1223
- Robotnicy budowy dróg i pokrewni – 1,1176
- Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne – 1,1135
- Inkasenci i poborcy – 1,1071

Zawody zrównoważone

Zawód zrównoważony to taki zawód, dla którego wartość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu znajduje się w przedziale $0,9 \leq 1,1$. W tym przypadku możemy stwierdzić, że dany zawód wskazuje równowagę na rynku pracy.

Do zawodów zrównoważonych na terenie województwa zachodniopomorskiego zalicza się:

- Plecionkarze, szczotkarze i pokrewni – 1,0938
- Kasjerzy bankowi i pokrewni – 1,0926
- Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy) – 1,0675
- Robotnicy pomocniczy w leśnictwie – 1,0667
- Operatorzy pomp, sprzężarek, urządzeń uzdatniania wody, oczyszczania ścieków i pokrewni – 1,0417

- Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych – 1,0370
- Nauczyciele szkół podstawowych – 1,0343
- Kierownicy działów informatyki – 1,0000
- Kontrolerzy robotów przemysłowych – 1,0000
- Optycy – 1,0000
- Specjaliści do spraw rynku nieruchomości – 1,0000
- Prezenterzy, inspicjenci i pokrewni – 1,0000
- Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków – 1,0000
- Operatorzy maszyn do szycia – 1,0000
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni – 0,9984
- Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze – 0,9952
- Pracownicy domowej opieki osobistej – 0,9787
- Pracownicy usług domowych i pokrewni – 0,9655
- Monterzy sprzętu elektronicznego – 0,9555
- Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym – 0,9545
- Monterzy aparatury, maszyn i sprzętu elektrycznego – 0,9409
- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – 0,9215
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych – 0,9200
- Kierowcy samochodów osobowych – 0,9135

Zawody nadwyżkowe

Przez ***zawód nadwyżkowy*** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (wartość wskaźnika poniżej 0,9).

Pomimo skutecznego przeciwdziałania bezrobociu (aktywne formy) popyt i podaż pracy uzależnione jest od całej gospodarki narodowej. Przemysł ciężki i tereny popegierowskie w województwie zachodniopomorskim jak i nie dość mobilny system oświaty generuje zawody, w których podjęcie pracy jest znacznie utrudnione.

Tabela 8. Tabela 30 zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
"000000"	Bez zawodu	0,0005
"012101"	Żołnierz zasadniczej służby wojskowej	0,0023
"244105"	Socjolog	0,0023
"321208"	Technik rolnik	0,0027
"321206"	Technik ogrodnik	0,0056
"621190"	Pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	0,0056
"744304"	Obuwnik przemysłowy	0,008
"621105"	Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	0,0085
"321205"	Technik leśnik	0,0092
"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,0095
"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0096
"311911"	Technik technologii drewna	0,0103
"321308"	Technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	0,0109
"612990"	Pozostali hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0112
"342201"	Agent celny	0,0145
"311590"	Pozostali technicy mechanicy	0,015
"222106"	Inżynier rybactwa	0,0156
"311209"	Technik ochrony środowiska	0,0156
"611104"	Rolnik upraw polowych	0,0169
"741101"	Garmażer	0,0175
"341404"	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	0,0188
"513302"	Siostra PCK	0,0189
"611103"	Rolnik upraw mieszanych	0,0197
"834103"	Marynarz statku morskiego	0,0202
"723310"	Monter instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim	0,021
"321390"	Pozostali technicy technologii żywności	0,0212
"311390"	Pozostali technicy elektrycy	0,0217
"222105"	Inżynier rolnictwa	0,0226
"211103"	Fizyk	0,0233
"214917"	Inżynier transportu [logistyk]	0,0233

Według elementarnych grup zawodowych (kod 4 cyfrowy) występuje 257 zawodów nadwyżkowych (rok temu, wyodrębnionych było 271), w tym 49 zawodów ze wskaźnikiem 0,0000.

Ze względu na duże grupy zawodowe (kod 2 cyfrowy) **wyróżniono następujące zawody nadwyżkowe:**

- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 0,0000
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze – 0,0000
- Rolnicy – 0,0341
- Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia – 0,0670
- Średni personel techniczny – 0,1146
- Pozostali specjaliści – 0,1672
- Leśnicy i rybacy – 0,1982
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 0,2079
- Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia – 0,2207
- Ogrodnicy – 0,2407
- Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzny i pokrewni – 0,3092
- Kierownicy małych przedsiębiorstw – 0,3107
- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 0,3680
- Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 0,4269
- Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 0,5054
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 0,6012
- Pracownicy usług osobistych i ochrony – 0,6060
- Pracownicy pozostałych specjalności – 0,6195
- Górnicy i robotnicy budowlani – 0,6363
- Siły zbrojne – 0,8596

Wnioski - Województwo Zachodniopomorskie

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych uwidocznił bardzo duże zróżnicowanie lokalnych rynków pracy. Trafnym wydaje się być podział województwa na 3 różne okręgi gospodarcze, w których rynek pracy przede wszystkim uzależniony jest od pojedynczych charakterystycznych gałęzi gospodarki. Nawet niewielkie wahania w koniunkturze sprawiają bardzo znaczące oddziaływanie na osoby pracujące w danych sektorach. I tak powiaty leżące nad Morzem Bałtyckim charakteryzują się bardzo widoczną sezonowością rynku pracy, powiaty w części wschodnio-północnej to tereny nastawione na przemysł rolniczy i duże zurbanizowane okręgi przemysłowe, czyli miasto Szczecin, miasto Koszalin jak i powiaty przyległe tj. Stargardzki i Policki.

1. Największą grupę osób bezrobotnych wg stanu na koniec 2007 roku stanowią osoby w wieku 45-54 lata (27,6%), kolejną równie znaczącą grupą są bezrobotni w wieku 25-34 lata (27,1%).
2. Z ogólnej liczby bezrobotnych w 2007 roku 21,6% stanowiły osoby bez stażu pracy.
3. Wśród bezrobotnych największą rzeszę stanowią osoby widniejące w rejestrach powyżej 24 miesięcy pozostawania bez pracy.
4. Liczba ofert pracy stale wzrasta i w 2007 roku odnotowano 73 625 ofert pracy. W porównaniu do roku 2002 liczba ofert pracy wzrosła o ponad 44 tysiące. Tak zdecydowany wzrost ofert wskazuje poprawę sytuacji na rynku pracy.
5. Sprzedawca to zawód, w którym obserwuje się największą liczbę bezrobotnych. Należy zaznaczyć, że jedynie niewielka część osób bezrobotnych posiada wykształcenie w tym zawodzie. Zawód ten nie wymaga stosunkowo wysokich kwalifikacji, występuje w nim bardzo duża rotacja ze względu na powszechność oferowanych stanowisk pracy.
6. Robotnik gospodarczy, Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych], Sprzedawca, Robotnik budowlany, Sprzątaczką, Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji], - najczęściej poszukiwane zawody w 2007 roku.
7. W skali województwa wyróżniono 93 zawody deficytowe (kod 4 cyfrowy), w tym osiem z najwyższym wskaźnikiem MAX.
8. Zawodów nadwyżkowych według grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) odnotowano 257.